

NIELS MICHAEL NIELSEN

Niels Michael Nielsen blev født i 1882 og var formand for direktionen i Landbosparekassen i Aarhus.

Beretningen er fortalt af Niels Michael Nielsens søn Holger Nielsen

Beretning af og om hvad jeg kan huske og har fået fortalt om en hændelse i slutningen af 1943 og først i 1944.

Min far Niels Michael Nielsen, Børupvej 8, Tranbjerg J. født i 7. januar 1882 blev i 1937 valgt som formand for direktionen i Landbosparekassen i Aarhus, Østergade 9, Aarhus.

Sparekassen var i rivende udvikling og der blev i 1939 besluttet at udvide i Østergade og på Søndergade 44-46, hjørnet Søndergade-Østergade, der i 1934 var købt af købmand Buchtrups arvinger. Arkitektfirmaet C. F. Møller fik til opgave at tegne den nye bygning. (Den store røde bygning på hjørnet, nu overfor Salling). Hjørnegrunden blev nedrevet og bygning i fire etager og stor kælder med boksanlæg, blev påbegyndt i 1942. Boksanlægget blev aldrig erklæret færdigt, da tyskerne, der var på Østergades Hotel, var meget

interesseret i anlægget som beskyttelsesrum. Derimod gik personer, der var eftersøgt og gået "under jorden" dernede. Første afsnit var færdig i november 1943

Da hjørnegrunden var opbygget, blev den gamle sparekasse i nummer 9 og tilkøbte nummer 7 nedrevet og næste afsnit af den nye bygning påbegyndt og færdig i april 1945.

I Østergade 5 var der et større bageri, som arbejdede meget for værnemagten og derfor blev saboteret i november 1943. Da byen planlagde at føre en busgade igennem fra rådhuset til Østerport, kunne der ikke gives tilladelse til at genopføre bagerier på Østergade 5. På grunden var der imidlertid en 10-12 facademeter tilovers.

Min far fortalte, at han engang ved en frokost sidst i 1943, måske tilfældigt, var kommen til at side ved siden af borgmester Stecher Christensen. De talte om Østergade 5, og far fik så tilbudt at købe det tilovers blevne areal. Så kunne bygningen få en afrunding, som der var mod Søndergade og bygningen ville blive mere fuldført.

Da bageren ikke kunne få byggetilladelse til genopførelsen af bageriet, men opdagede at sparekassen skulle købe noget af grunden til sin bygning, blev bagerens sønner, der havde sin gang oppe på universitetet hos tyskerne vrede og gav skylden til sparekassen. Historien om et gadegennembrud syntes helt ved siden af. Deres vrede resulterede i, at de fik Sparekassedirektøren og sparekassens sagfører, der ordnede handelen, skrevet på likvideringslisten for gengældelser af stikkere og andre medløbere, der var blevet skudt.

Der var imidlertid også en anden person, der også gik deroppe ved tyskerne. Han havde været en livlig dreng i Viby J., men betjent Andersen havde taget sig af ham og vundet hans tillid. Da denne person nu opdagede, hvem der stod på denne liste, henvendte han sig til betjent Andersen og fortalte ham, at der var to af ham kendte personer stående på listen. Sparekassedirektøren og sæbemesteren på FDB i Viby.

Andersen tog straks sin tjenestebil og kørte ind til Landbosparekassen og bad min far om at hæve nogle penge og så følge med ham omgående. De kom hjem til Tranbjerg for at hente noget tøj med mere og sige farvel til min mor og

mig. Jeg husker afskeden, som en oplevelse jeg ikke havde set før. Far skulle rejse væk til nogen, han kunne stole på og opholde sig der nogen tid. Mor må have fået at vide, hvor han rejste hen, da Andersen kørte ham til Hasselager station. Jeg, der var 11 år gammel, kom dagen efter til min halvbror i Østerby og min mor rejste bag efter far. Huset var nu tomt.

Vi fik et postkort fra min farbror i Tobøl ved Ribe om, at de havde det godt og havde gæster for tiden.

Når jeg måtte forbi Børupvej 8 efter skolen og vande blomster og lignende var der næsten altid nogen, som tilfældigt kom forbi for at høre hvor og hvorfor mine forældre ikke var hjemme, men jeg vidste jo ingenting derom.

Far og mor flyttede rundt til andre familiemedlemmer.

Efter nogen tid, vel en måneds tid, fik far, der vel kunne kontakte betjent Andersen en gang imellem, at vide, at han nu kunne han godt komme hjem igen, da han var bleven slettet på listen, som bortrejst. Igen meddelte Andersen af samme person, som havde advaret ham.

Far og mor kom hjem og der skete aldrig noget senere.

Sparekassens advokat Holger Christensen, der boede på "Klintegården" på Kystvejen i Aarhus, blev den 13. februar 1944 skudt ned bagfra, da han kom hjem om aftenen.

Kostede det ham livet, fordi han var med i handelen for sparekassen?